

DE TOEKOMST IS NU

Jaarverslag 2021

DE TOEKOMST IS NU

De afgelopen jaren hebben we met aardige tred de toekomst voorbereid: in verschillende toekomstwerven, op het vlak van regelgeving en in de voorbereiding van de nieuwe GSK- en programmacyclus bij de federale overheid.

In 2021 maakten we hiervan de synthese:

- op basis van input van leden en externe stakeholders publiceerden we inspiratiegidsen rond politiek werk van ngo's, ontkokering Noord-Zuid en dekoloniseren en lieten we een onderzoeksrapport opstellen rond wendbaarheid bij ontwikkelings-ngo's. Ook rond evenwaardige partnerschappen, samenwerking tussen ngo's en de private sector en rond de strategische plaats van de financiële functie vonden in 2021 uitwisseling en reflectie plaats die in de loop van 2022 zullen uitmonden in inspirerend materiaal.
- We trachtten in overleg met de overheid de federale regelgeving voor de niet-gouvernementele samenwerking te vereenvoudigen. Vooral op financieel vlak hebben we vereenvoudiging en flexibiliteit kunnen bewerkstelligen, waarbij trouwens ook de impact van de COVID-19 pandemie op de werking van organisaties mee in rekening werd genomen.
- Cruciaal in 2021 was uiteraard de indiening van de nieuwe GSK's en programma's bij de Federale Overheid voor de periode 2022-2026. Met de ondersteuning van de federatie werden 30 nieuwe GSK's, waarvan vier thematische, ingediend en goedgekeurd. In het midden van de zomer werden ook de programma's ingediend: 61 in totaal waarvan 14 gemeenschappelijke programma's. Hoewel het proces niet steeds van een leien dakje liep, de programmaformat en het digitaal portaal allesbehalve gebruiksvriendelijk waren en de beoordelingscriteria slechts op het moment van de indiening bekend waren, was de kwaliteit van de programma's erg hoog, zo bleek uit de voorlopige beoordeling ervan in december 2021.

Het zijn niet de enige maar ongetwijfeld wel de voornaamste resultaten van ngo-federatie in 2021. Stuk voor stuk resultaten waar we als federatie aan hebben kunnen bijdragen, ook al speelde de tijd (en het nog overwegend telewerken) niet steeds in ons en jullie voordeel.

Gelukkig stopt de tijd hier niet: de toekomst is nu! Nu krijgen we opnieuw tijd en ruimte om in de praktijk te zetten wat we al jaren aan het opbouwen zijn: multi-actorpartnerschappen, ontokerde werking, een versterkte politieke rol voor draagvlak en bereik in België, gelijkwaardige en evenwichtige partnerschappen, enz. Dat vraagt uiteraard heel wat wendbaarheid en flexibiliteit, zowel bij de ngo's zelf als bij de overheid. Op dat vlak liggen nog heel wat uitdagingen waar we nu samen onze schouders onder zetten.

Arnout Justaert

Directeur ngo-federatie

DE TOEKOMST IS NU

In **2019** lanceerden we het Toekomsttraject 2030. We **verkenden** met onze leden, onder meer in focusgroepen, welke de thema's zijn van de ontwikkelingssamenwerking van de toekomst.

In **2020** begonnen we in kleine, veilige groepen of 'werven' het Toekomsttraject **vorm** te **geven**. In een beperkte groep wisselden we van gedachten en deelden we goede praktijken, we lieten ons inspireren door externe specialisten in de materie.

In **2021** zochten we een manier om die kennis en ervaringen te bundelen en ter beschikking te stellen van al onze leden en alle stakeholders: **we nodigden uit** om in te stappen en **gingen al op pad** met het gros van onze leden. We organiseerden inspiratiesessies en maakten inspiratiegidsen over dekolonisering, ontkokering en de politieke rol van ngo's, om onze leden bij te staan in de praktische uitwerking van hun plannen. We bedachten de financiële pistes die gelijkwaardige partnerschappen faciliteren en werkten aan garanties op integriteit van de ngo's. Het zijn alle noodzakelijke voorwaarden voor een moderne, zelfkritische ngo-sector.

De trein is vertrokken!

We werken dekoloniaal

In 2021 brachten we veel in beweging op het vlak van dekolonisering, ontkokering en gelijkwaardige partnerschappen. Meer dan ooit drong het belang en de *sense of urgency* door om machtsverhoudingen in de sector aan te pakken.

We faciliteerden zes online peer-to-peersessies en één fysieke, waarin de leden uitwisselden over onder meer het **dekoloniseren van onze taal**, de **financiële kant van gelijkwaardige partnerschappen** en **dekoloniseren met vrijwilligers en achterban**. We moedigden onze leden aan om deze thema's te **verwerken in** hun **programma's 2022-2026**, via twee open online inspiratiesessies voor de hele sector.

De gids **'Dekoloniseren. Nu!'** is een totaalbenadering van het thema in 8 hoofdstukken:

- > Dekoloniseren: wat is het en waarom is het nodig?
- > Academisch onderzoek als kapstok
- > Dekoloniseren voor beginners: hoe start je de reflectie?
- > Ontwikkelingssamenwerking so white: naar een inclusiever personeelsbeleid
- > Dekoloniseren en gelijkwaardig partnerschap
- > Expertise in huis halen: laat je uitdagen
- > De impact van woorden en beelden
- > Educate yourself: lees-, kijk- en luistermateriaal

De gids is ook beschikbaar in het Frans, Engels en Spaans.

We faciliteren de politieke rol van ngo's

Ngo's nemen hun politieke rol op, met steun van ngo-federatie

- > We bundelden good practices en inzichten uit de werf Politiek in de inspiratiegids **'Makelaars in verandering'**.
- > We verkenden met de leden van de werf de digitale ruimte en de **Europese politiek ruimte als strijdplaats voor verandering** en hoe je daar als middenveld op kan inspelen
- > Workshops over **Europese beleidsbeïnvloeding en digital activism**

We versterken integriteit

It's about integrity,
stupid!

Integriteitscharter in de praktijk

- > Voorbeeld **klachtenprocedure**
- > Individuele vragen beantwoord
- > Vorming rol **raadgever integriteit**
- > Integere partnerovereenkomsten
- > Sectorale **bevraging** beleid integriteit

Ontwikkeling KB Integriteit

- > **Integriteitscharter wettelijk bindend** voor alle erkende ngo's
- > Sancties bij schendingen
- > **Centraal meldpunt**
- > Federatie waakt over kwalitatief KB in taskforce integriteit
- goede taakverdeling meldpunt organisatie vs. centraal meldpunt
- duidelijk omschreven klachtenflow bij centraal meldpunt

Gelijkwaardigheid als startpunt

Les bons comptes
font les bons amis

> de financiële kant van
gelijkwaardige partnerschappen

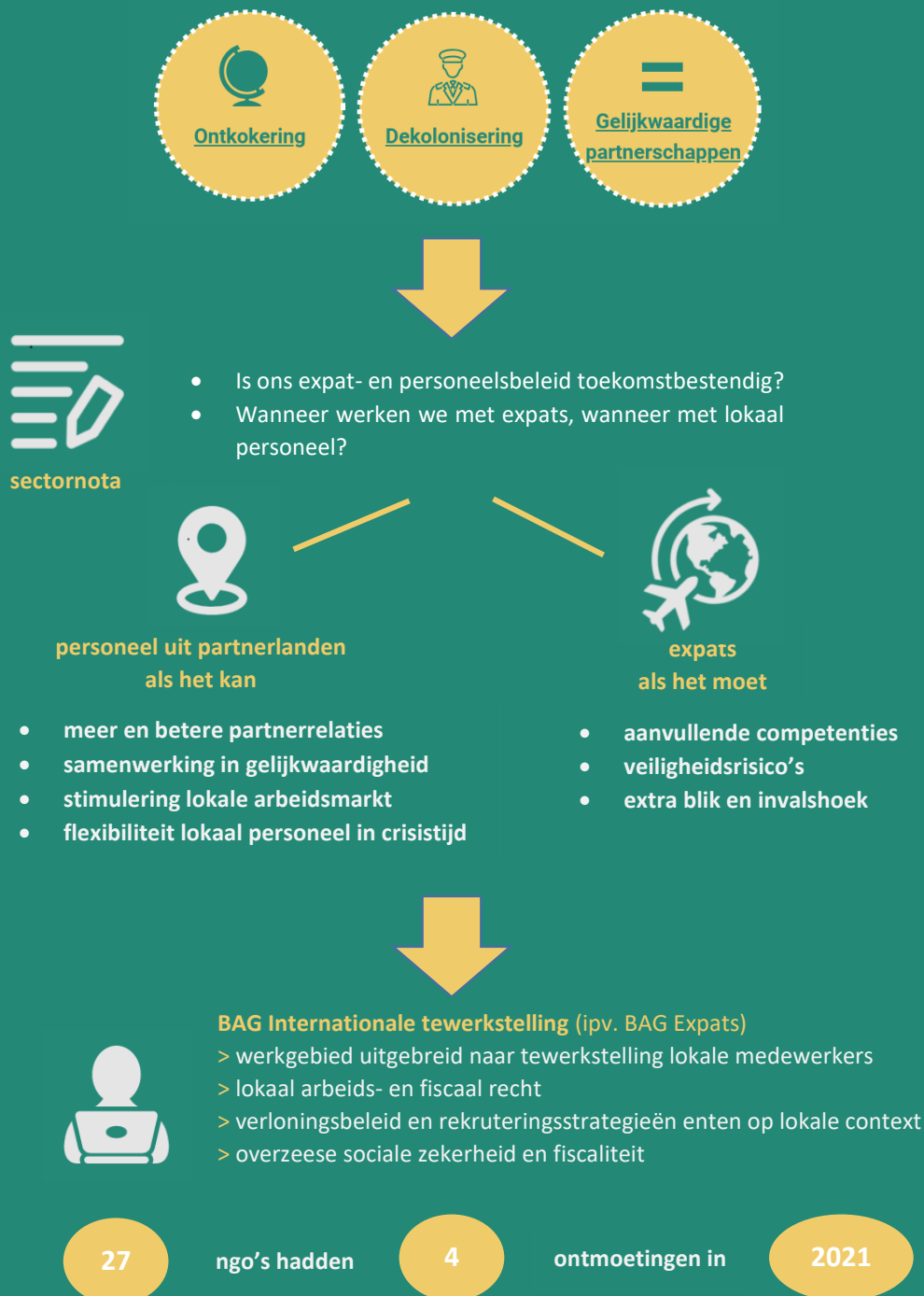
Hoe schrijf je vanaf het begin met je partners **samen een projectoproep**? Met welke financiële principes ga je hiërarchie tegen? We lieten in 2021 zowel Belgische als buitenlandse stemmen aan het woord. Een voldoende aandeel **niet-geormerkte financiering**, **overheadkosten delen** en een **bottom-up budgetopbouw** beschreven we als goede praktijken.

Verder op vlak van Financiën

- > Professionele vorming voor onze leden om met meer effect op **Europese projectoproepen** in te tekenen
- > Beter begrip van **Europees financieringslandschap**
- > We stimuleerden **fondsendiversificatie** met infosessie financieringsmodaliteiten Enabel
- > Uitwisseling in **platform Financiën**

Zeg nooit meer expats en locals...

... spreek liever over Internationale tewerkstelling

We werken samen, we werken mondiaal

Noord-Zuid-wat? Laat ons hopen dat we binnenkort vreemd worden aangekeken als we in de sector van internationale solidariteit nog over Noord en Zuid spreken. Waarom raakt die opdeling nu echt achterhaald, waarom is het tijd voor ontkokering? Omdat de problemen van deze tijd **globale problemen** zijn (pandemie, klimaatopwarming, economische ongelijkheid, armoede, mensen- en arbeidsrechten) – we zijn dus allen in hetzelfde bedje ziek en de remedie behandelt best het hele lichaam, de hele wereld dus.

En ook: niemand heeft als enige die remedie in pacht, **onze wijsheid en ervaring zit verdeeld**, we moeten er samen gebruik van maken. Bovendien kan je nooit over **gelijkwaardigheid** spreken als je die kennis niet ontkokert en niet alle input wederzijds ontvangt en deelt. Hoe pak je dat aan? We schuiven vier modellen naar voor in onze inspiratiegids 'Noord-Zuid uit de koker', die we ook lieten drukken en ruim verspreidden binnen en buiten de sector. Alweer een vrucht die uit de boom viel in 2021.

De gids **Noord-Zuid uit de koker** schuift **vier modellen** van ontkokering naar voor:

> **België als partnerland**: de werking in België staat op gelijke voet met die in andere partnerlanden. Een ngo werkt vanuit één visie en missie die internationaal wordt uitgewerkt.

> **Facilitator van (middenveld)organisaties** wereldwijd: als facilitator versterken ngo's het middenveld in verschillende landen en/of op internationaal niveau door al die spelers met elkaar te laten uitwisselen. Wederzijds leren staat centraal.

> **Speler in een globaal thema**: in een geglobaliseerde wereld komen problemen zelden voor op de plekken waar beslissingen vallen. Schendingen van mensenrechten vinden plaats in textielfabrieken, maar de beslissingen die de schendingen mogelijk maken, vallen elders. Ngo's zoeken naar de hefboomen voor verandering, via lobbywerk of directe samenwerking met bedrijven.

> **Bewaker van de internationale dimensie bij Belgische spelers**: Niet elke Belgische speler in maatschappelijke verandering heeft aandacht voor de globale dimensie van zijn werk. Ngo's kunnen deze organisaties stimuleren om verder te kijken dan de eigen grenzen.

Gids samenwerkings- overeenkomsten

- > **types samenwerkingsovereenkomsten** die relevant zijn voor de ngo-sector
- > aandachtspunten in verband met de **btw-verplichting, financiële transacties, gedeeld personeel, wetgeving overheidsopdrachten**
- > **voorbeeldcontracten**

Gids samenwerking private sector

- > **samenwerkingsovereenkomsten** met actoren uit de private sector
- > **checklist kernelementen** (wie, wat, waar, wanneer, hoe, wat als het misgaat)
- > **voorbeeldcontracten**
- > **kritische vragen** (missie, visie, deontologie van de private partner)

We lieten een **onderzoeksrapport over wendbaarheid** opstellen door iPropeller om een gemeenschappelijke basis te vinden over het begrip en de praktijk van wendbare organisaties. Dat rapport gaf ons een algemene kapstok om op 10 fronten je organisatie meer wendbaar te maken. Er werden ook **twee cases onderzocht**, van Rikolto en Memisa.

Het Toekomsttraject wordt naar waarde geschat

In de eindevaluatie over het programma van de federatie klinkt lof door voor het Toekomsttraject.

STERKTES

- > **antwoord op** externe en interne **uitdagingen**
- > draagt bij aan **visie op lange termijn**
- > draagt bij aan **geloofwaardigheid ten aanzien van DGD**

AANDACHTSPUNTEN

- > moet nog van **prioritair belang** worden bij **alle leden**
- > hoe komen we tot een **geïntegreerde visie** als niet alle leden instappen?
- > belang van **vertrouwen tussen federaties onderling**
- > draagt minder bij tot **geloofwaardigheid bij groot publiek**; hierin **ligt** verantwoordelijkheid **bij de leden** zelf

FLEXIBILITEIT IN REGELGEVING

De federatie dwong in 2021 belangrijke **versoepelingen** af voor de **financiering van activiteiten & van partners buiten het GSK-kader**. Dit gebeurde in een brede samenwerking met de andere koninklijk besluit betreffende ontwikkelingssamenwerking te vereenvoudigen.

Binnen deze samenwerking, creëerden we ook **duidelijkheid** rond de **budgettabellen** die aan de meerjarenprogramma's bijgevoegd moeten worden en **vereenvoudigden** we de bestaande **regels** over **budgetaanpassingen** en **uitbetalingen** van de **jaarlijkse subsidies**.

We onderhandelden met het kabinet-Kitir belangrijke **compenserende maatregelen** voor de **fondsenwerving** die onder Covid te lijden had. De organisaties mochten er onder meer voor kiezen hun eigen inbreng in de programma's 2017-2021 te verlagen van 20% naar 16%. Dit gaf onze leden financiële zuurstof en ze hoefden niet in hun programma's te knippen.

Experiment! Flexibele financiering van humanitaire ngo's

Samen met onze leden en de humanitaire dienst D5.1 van DGD voerden we in 2021 een belangrijke **reflectie** over een mogelijke **hervorming van de financieringsmechanismen voor Belgische humanitaire ngo's**. Met als doel meer flexibiliteit, meer samenwerking en minder administratieve last, zowel voor DGD als voor de ngo's.

Om deze reflectie te voeden brachten de federaties een aantal inspirerende buitenlandse modellen in kaart waaronder de Dutch Relief Alliance en Start Fund, twee collectieve modellen waarin ngo's zelf beslissen hoe en waar budgetten worden besteed, in functie van de noden ter plaatse. In 2021 liepen tegelijkertijd twee Belgische pilootprojecten die de federaties van dichtbij opvolgden:

BAHIA-project

Als antwoord op een gezamenlijke COVID-19-projectoproep in 2020, vormden zeven Belgische humanitaire ngo's de **Belgian Alliance for Humanitarian International Action (BAHIA)**. DGD-D5.1 gaat met dit project op zoek naar een andere manier van samenwerking en meer flexibele financiering. Coördinatie en synergie tussen de 7 ngo's staan centraal, zowel hier in België als in de interventielanden. De BAHIA-leden blijven gedurende de implementatie in constante dialoog om geleerde lessen te delen en innovaties in het uitvoeren van humanitaire acties te bespreken.

Jaarbudget volgens verdeelsleutel

Voor het eerst kende D5.1 het volledige beschikbare budget voor de programma's 2021-2022 via een **verdeelsleutel** toe **aan alle erkende Belgische humanitaire ngo's**, in plaats van via een competitieve call for proposal. Vervolgens kreeg elke ngo de kans om de grote lijnen van haar programma af te toetsen via een informele bilaterale dialoog met de dossierbeheerder, alvorens het programma in te dienen.

Zo ervaren de leidendirecteurs onze belangenbehartiging

Uit de eindevaluatie over 2021 komen sterktes en aandachtspunten naar voor inzake belangenbehartiging.

STERKTES

- > **doeltreffende identificatie belangen van de leden**, via verschillende mechanismen (helpdesk, platformen,...)
- > federatie heeft bijgedragen aan **goede relaties tussen leden en DGD**

AANDACHTSPUNTEN

- > **overlegstructuren kunnen efficiënter** (zowel formeel als informeel)
- > meer **transparantie naar de leden** over
- > belang van **vertrouwen tussen federaties onderling**
- > resultaten verhogen: **kaders niet steeds aangepast, administratieve lasten blijven hoog**

Deadlines

Programma 22-26

Indiening en goedkeuring

Voor vragen,
ondersteuning,
belangenbehartiging

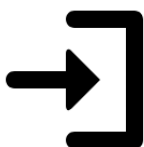

ONDERSTEUNING PROGRAMMA 22-26

MEAL-traject

- > **4 vormingen, 52 coachsessies**
- > hoe de **veranderingstheorie**, interventies en MEAL-systemen beter op elkaar afstemmen?
- > **MEAL-actieplan** opbouwen voor korte en lange termijn
- > 4x digitale **uitwisseling** over actuele M&E-problemen
- > **IATI-vorming** in samenwerking met DGD, permanente helpdesk

Digitaal portaal

- > **helpdesk** voor **indiening programma's via het nieuwe portaal**
- > **infosessie**
- > **FAQ** op basis van vragen leden, met antwoorden van DGD

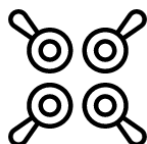
Programma's

- > **61 programma's ingediend** op 31 juli 2021, mede dankzij MEAL-ondersteuning door federaties
- > **14 gemeenschappelijke programma's**
- > **16 programma's via de gegroepeerde aanvraag**

Evaluaties

- > vorming over eindevaluaties leidde tot **actualisering** van de Franstalige **gids**, die vertaald werd naar het Nederlands.
- > de 5 lopende **impactevaluaties** werden verder **opgevolgd** door de federaties, met Syspons en DBE.
- > vorming over **geïdentificeerde noden** zoals SDG's, gender, milieu, vereisten kwalitatieve eindevaluaties en evaluatiemethode QuIP
- > het stuurcomité valideerde de mid-termimpactevaluatie van de **klimaatstudie** '*Impact evaluation of the coordination of CSO advocacy for climate justice in Belgium*'

GSK's

- > **30 GSK's ingediend en goedgekeurd**
- > daarvan zijn er **4 thematische GSK's**: waardig werk, higher education, veerkrachtige ecosystemen, sustainable cities. Ngo-federatie waardeert de verschuiving naar dit **thematisch, globaal samenwerken**.
- > ondersteuning via **leerfonds** voor afronding leertrajecten GSK's 2017-2021

MEAL

1

Zelfevaluatie: vul de checklist in

- Hoe ver sta je met je MEAL?
- MEAL in je programma 22-26

2

Stuur actieplan uit checklist door

- Welke vragen heb je?
 - Op welke thema's wil je werken?
- corina.dhaene@ace-europe.be

19/3

Dinner is being prepared - Thank you for waiting

3

Plenaire online startsessie

- Begrippenkader MEAL
- Traject op maat van leden: voorstelling

30/3

Individuele coaching

4

2 x 2 uur per organisatie

19 maart tot 15 mei

Thematische trainingen

5

Themakeuze na stappen 1-3

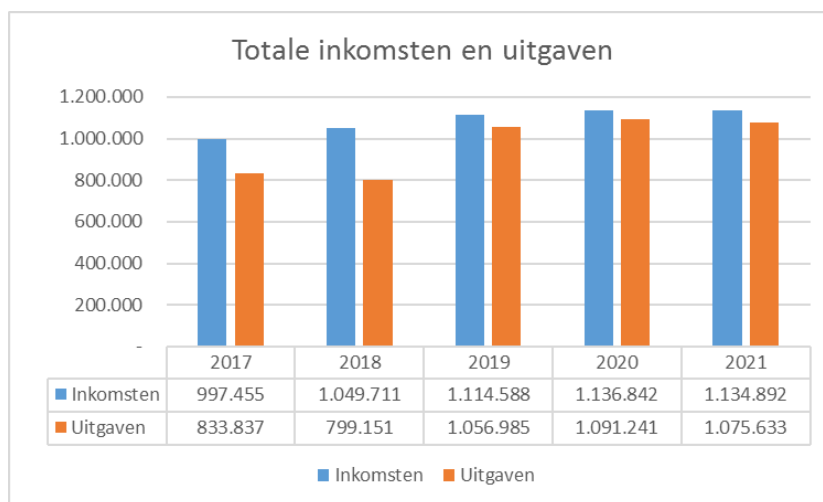
30 maart tot 15 mei

infogram

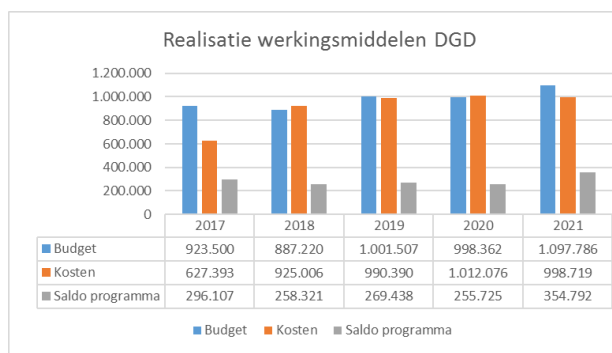
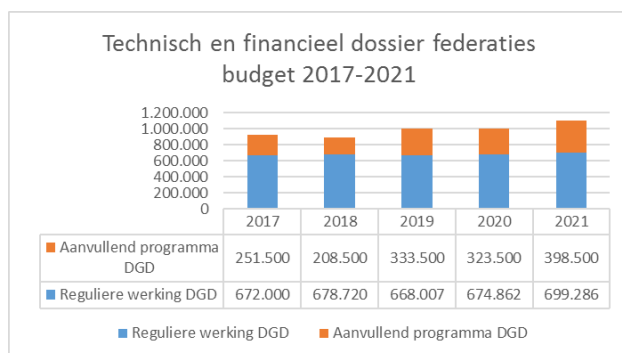
FINANCIEEL BEHEER NGO-FEDERATIE

Inkomsten en uitgaven

Uitvoering technisch en financieel dossier

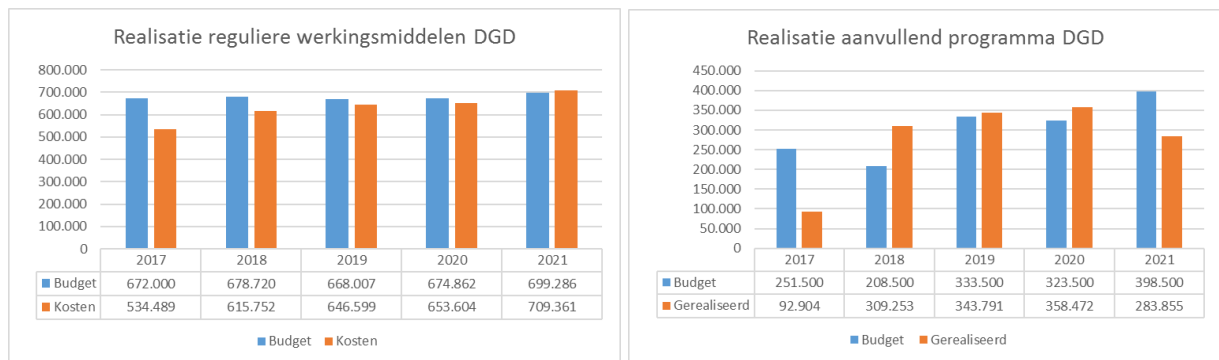
Voor de uitvoering van het technisch en financieel dossier 2017-2021 ontvangt ngo-federatie medefinanciering van DGD voor de reguliere werkingskosten van het secretariaat en voor de uitvoering van een programma ter ondersteuning van de leden (aanvullende werkingsmiddelen).

Nu dit programma afgelopen is, kunnen we niet enkel het financieel resultaat van 2021 rapporteren maar evenzeer de totale uitvoeringsgraad van het vijfjarenprogramma 2017-2021.

De middelen voor de uitvoering van het programma ter ondersteuning van de leden bedroegen in 2021 **€398.500**. De uitvoering van dit programma verliep in grote mate volgens plan en de uitgavenstaat dus ook. Een belangrijk aandeel van deze middelen werd ingezet voor de uitvoering van impactevaluatie bij leden. **Uiteraard werd in 2021 sterk ingezet op de ondersteuning van de leden in de voorbereiding van de nieuwe programmacyclus 2022-2026.** De drukke agenda van de leden door de voorbereiding van de nieuwe programma's liet niet veel ruimte voor veel bijkomende initiatieven vanuit de federatie. Wel zetten we ook versterkt in op **capaciteitsversterking van de leden rond toegang tot Europese financiering.**

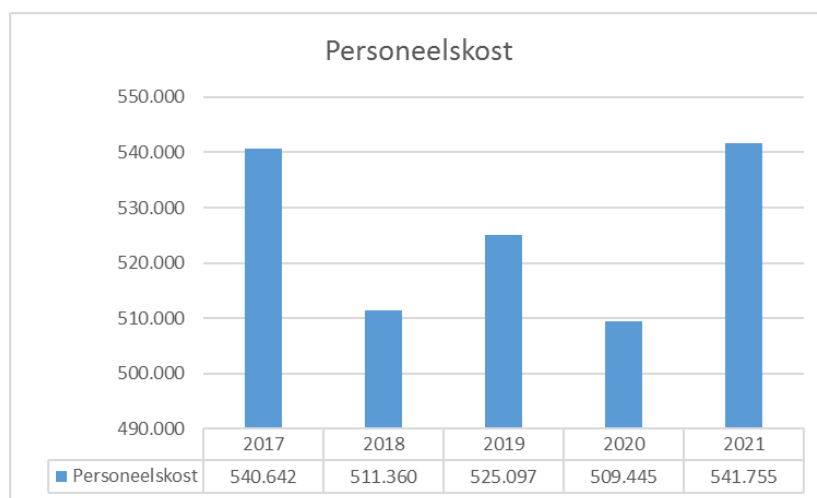
De aanvullende werkingstoelage van DGD moet gezien worden in een vijfjarenprogramma-logica. Het totale saldo van de aanvullende werkingstoelage voor de programmaperiode 2017-2021 bedraagt €127.225.

De reguliere werkingstoelage van DGD in 2021 bedroeg **€699.286**. De grootste uitgavenpost zijn de personeelskosten, die over de jaren heen relatief stabiel blijven (zie onder). Ook hebben we in 2021 vanuit de reguliere werkingsmiddelen **opnieuw fors geïnvesteerd in de implementatie van het Toekomsttraject2030 (ondersteuning van de verschillende werven en publicatie van meerdere gidsen en onderzoeksrapporten)**. De reguliere werkingstoelage van DGD moet net als de aanvullende werkingstoelage gezien worden in een vijfjarenprogramma-logica. Het totale saldo voor de reguliere werkingstoelage bedraagt zo €233.069.

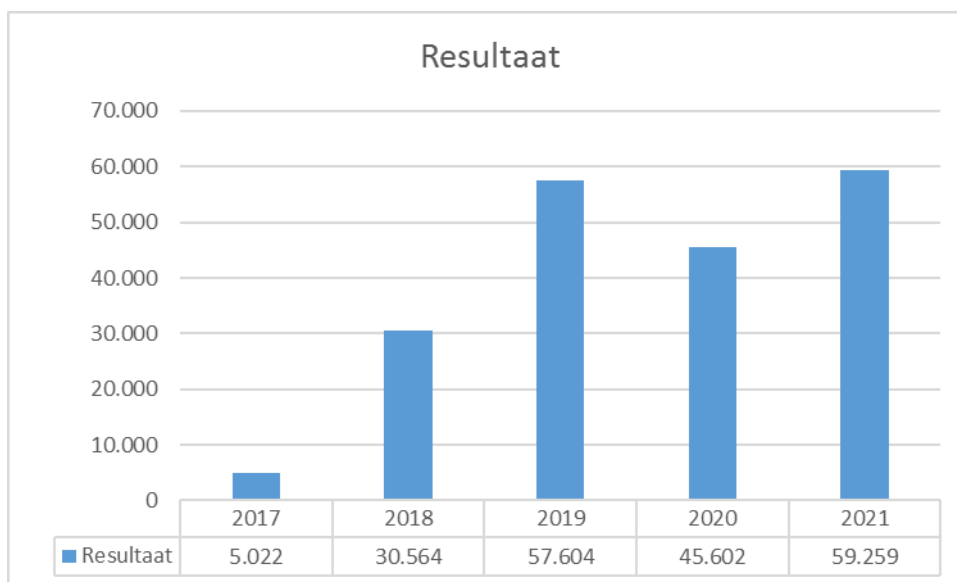
Personeelskost

De personeelskost van het secretariaat van ngo-federatie is de belangrijkste uitgavenpost van de reguliere werkingsmiddelen. Deze blijven over de jaren heen relatief stabiel. Sinds 2021 telt het secretariaat van ngo-federatie één medewerker meer om de continuïteit in de ondersteuning van de leden te kunnen waarborgen. Ondanks de vele personeelwissels kan de federatie steeds rekenen op gemotiveerd en professioneel personeel en hebben we op cruciale momenten ingezet op versterking van de ondersteuning naar de leden, niet in het minst in de voorbereiding van de programmacyclus 2022-2026 en de uitrol van Toekomsttraject2030.

Resultaat 2021

De saldo's van de aanvullende en reguliere werkingstoelagen van DGD worden overgedragen naar de resterende programmaperiode 2020-2021 en komen dus in het financieel resultaat 2020 op €0 te staan. Dat brengt het financieel resultaat van ngo-federatie voor het jaar 2021 op **€59.259**. In lijn met de waarderingsregels van ngo-federatie zal van dit positief resultaat €8.077 worden toegevoegd aan het sociaal passief.

ngo federatie

Vlaamse federatie van ngo's voor ontwikkelingssamenwerking

